

Instruktion om språkrav för befattningar vid Åbo Akademi

Innehållsförteckning

1	Allmänna bestämmelser om Åbo Akademi	1
1.1	Författningsgrund och tillämpningsområde.....	1
2	Kunskaper i svenska och finska som krävs av Åbo Akademis personal.....	2
2.1	Språkrav för lärarbefattningar.....	2
2.1.1	<i>Utmärkta kunskaper i svenska</i>	2
2.1.2	<i>Tillräckliga kunskaper i svenska</i>	3
2.1.3	<i>Kunskaper i finska</i>	3
2.1.4	<i>Undantag från språkrav för lärarbefattningar</i>	3
2.2	Språkrav för övrig expert- och stödpersonal	4
2.2.1	<i>Kunskaper i svenska</i>	4
2.2.2	<i>Visande av kunskaper i svenska</i>	4
3	Åbo Akademis språknämnd.....	4
3.1	Språknämndens uppdrag och sammansättning.....	4
3.2	Åbo Akademis prov för visande av kunskaper i svenska.....	5
4	Övriga bestämmelser.....	5
4.1	Ikraftträdande.....	5

1 Allmänna bestämmelser om Åbo Akademi

1.1 Författningsgrund och tillämpningsområde

Åbo Akademis uppdrag som arbetsgivare följer universitetslagen (558/2009), arbetsavtalslagen (55/2001) och andra bestämmelser i lagstiftning samt universitetens kollektivavtal. I sitt uppdrag att sköta offentliga förvaltningsuppgifter följer Åbo Akademi förvaltningslagen (434/2003). Därtill omfattas Åbo Akademi som arbetsgivare och utbildningsanordnare av specificerande lagstiftning med tillhörande förordningar enligt vetenskapsområde och bransch.

I den här instruktionen definieras språkrav för befattningar vid Åbo Akademi, utom rektors- och lärarbefattningar vid Vasa övningsskola. Språkrav för rektors- och lärarbefattningar vid Vasa övningsskola definieras i Förordning om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (986/1998).

Den här instruktionen är normhierarkiskt underställd ledningsinstruktionen och kompletterar ledningsinstruktionen och instruktionen om personal. Mer detaljerad styrning ges i reglemente om ledning och delegation, reglemente om verksamhetsledning, reglemente om förvaltning och beslutsfattande och andra reglementen samt rutiner, riktlinjer och avtal som reglerar rekrytering, anställning och skötsel av befattningar vid Åbo Akademi.

2 Kunskaper i svenska och finska som krävs av Åbo Akademis personal

Förvaltningsspråket vid Åbo Akademi är svenska. En tillräckligt stor andel av personalen förutsätts ha utmärkt förmåga i förvaltningsspråket för att universitetet ska kunna sköta sina uppgifter.

Enheter ska vid rekrytering säkerställa att de har tillräcklig personalstyrka med utmärkta/goda kunskaper i svenska. Kravet på kunskaper i svenska bestäms för varje enskild befattning innan den ledigförklaras. Språkkunskaperna ska vara konstaterade för den som anställs innan beslut om anställning fattas.

Språkinstruktionens bestämmelser om visande av språkkunskaper gäller vid anställning till befattningar som är längre än ett år.

2.1 Språkrav för lärarbefattningar

Av den som sköter undervisnings- eller forskningsuppgifter vid ett universitet krävs att hen behärskar det språk som undervisningen ska ges på. (Statsrådets förordning om universiteten 770/2009).

Kraven på lärarnas språkkunskaper vid Åbo Akademi är fastställda i universitetslagen § 78:

För lärartjänsterna vid akademien krävs utmärkt förmåga att använda svenska i tal och skrift samt förmåga att förstå finska. Akademien beslutar om den kunskap i svenska och finska som krävs för en sådan tjänst av utlänningar eller andra än infödda finska medborgare.

Akademien har en språknämnd inför vilken de kunskaper i svenska som avses i 1 mom. kan visas.

Med lärarbefattningar avses i denna instruktion befattningar såsom universitetslärare, universitetslektor, äldre universitetslektor och professor annan befattning som har en betydande andel uppgifter inom undervisning.

2.1.1 Utmärkta kunskaper i svenska

Med utmärkta kunskaper i svenska avses i denna instruktion en nivå av språklig förmåga som motsvarar utmärkt förmåga att använda svenska i tal och skrift enligt de kriterier som tillämpas i statsrådets förordning om bedömning av kunskaper i finska och svenska inom statsförvaltningen (481/2003) och som krävs av lärarbefattningar för att framgångsrikt sköta undervisning, handledning, vetenskaplig kommunikation samt deltagande i universitetets kollegiala och administrativa verksamhet.

Utmärkta kunskaper i svenska kan påvisas:

Åbo Akademi University // Tuomiokirkontori 3, FI-20500 TURKU // Phone: +358 2 215 31 // abo.fi

- av den som har fått sin skolutbildning på svenska och avlagt mognadsprov på svenska i samband med högskoleexamen.
- av den som har godkänts i prov i svenska inför Åbo Akademis språknämnd eller i allmän språkexamen på nivå 6.
- av den som genom studier påvisat utmärkt förmåga att använda språket i tal och skrift i form av:
 - studentexamen med minst vitsordet magna cum laude approbatur i provet i detta språk som modersmål
 - studentexamen med minst vitsordet eximia cum laude approbatur i svenska som andraspråk.

Språkprov krävs inte om språknämnden vid Åbo Akademi enhälligt konstaterar att en person genom sin tidigare, dokumenterade verksamhet har sådan språkkunskap som krävs för uppgiften.

2.1.2 Tillräckliga kunskaper i svenska

Åbo Akademi främjar språkinläring som en integrerad del av arbetet.

För att kunna anställas som lärare vid Åbo Akademi ska en person som inte är infödd finländsk medborgare visa minst tillräckliga kunskaper i svenska (minst B2 enligt den gemensamma europeiska referensramen för språk, CEFR). En person med svenska som skolutbildningsspråk anses ha den nödvändiga kunskapen. Ansvarig beslutsfattare kan besluta om högre krav på kunskaper i svenska beroende på befattningens placering.

Åbo Akademi kan anställa infödda finländska medborgare tidsbundet för högst tre år som lärare som vid anställningsbeslutet inte uppvisar utmärkta kunskaper i svenska men som uppvisar tillräckliga kunskaper (B2 CEFR). I samband med anställningen gör den anställande enheten och personalservice med den anställda en individuell språkutvecklingsplan med målsättningen att uppnå utmärkta kunskaper i svenska, som är en förutsättning för tillsvidareanställning. Utmärkta kunskaper i svenska ska uppvisas på något av de sätt som framgår i punkt 2.1.1 innan den tidsbundna anställningen upphör.

Kravet på minst tillräckliga kunskaper i svenska kan visas genom språkexamen för statsförvaltningen (goda) eller genom allmän språkexamen (B2 CEFR) i enlighet med statsrådets förordning om bedömning av kunskaper i finska och svenska inom statsförvaltningen (481/2003). Kunskaperna kan även visas genom sådana studier som anges i nämnda förordning. Språkprov krävs inte om språknämnden vid Åbo Akademi enhälligt konstaterar att en person genom sin tidigare verksamhet har sådan språkkunskap som krävs för uppgiften.

2.1.3 Kunskaper i finska

Av lärare vid Åbo Akademi krävs förmåga att förstå finska i enlighet med universitetslagen 78 §.

2.1.4 Undantag från språkkrav för lärarbefattningar

Då undervisningsspråket inte är svenska kan vid rekrytering i uppgiftsbeskrivningen bestämmas att kunskaper i svenska och finska inte krävs av en person som inte är infödd finländsk medborgare.

Den ansvariga enheten kan bevilja befrielse från kravet på kunskap i finska för en person som inte är infödd finländsk medborgare ifall kunskapen inte bedöms vara nödvändig för en framgångsrik skötsel av befattningen.

2.2 Språkrav för övrig expert- och stödpersonal

Övrig expert- och stödpersonal ska ha sådana kunskaper i svenska som en framgångsrik skötsel av befattningen förutsätter.

2.2.1 Kunskaper i svenska

Utmärkt muntlig och skriftlig förmåga i svenska krävs av en anställd som

- fungerar som direktör eller områdeschef
- fungerar som föredragande eller beredare i ett sådant organ som avses i reglementet om förvaltning och beslutsfattande vid Åbo Akademi

Minst god muntlig och skriftlig förmåga i svenska krävs av en anställd som

- fungerar som sekreterare i ett sådant organ som avses i reglementet om förvaltning och beslutsfattande vid Åbo Akademi
- betjänar de studerande.

Minst nöjaktig muntlig och skriftlig förmåga i svenska krävs av övrig expert- och stödpersonal ifall den anställande enheten inte bedömer att det för befattningen endast krävs förmåga att förstå svenska.

En person som inte är infödd finländsk medborgare ska ha sådana kunskaper i svenska som en framgångsrik skötsel av befattningen kräver.

Rector kan av vägande skäl bevilja dispens från språkkunskapskraven för övrig expert- och stödpersonal.

2.2.2 Visande av kunskaper i svenska

Kunskaperna i svenska kan visas genom allmän språkexamen i enlighet med statsrådets förordning om bedömning av kunskaper i finska och svenska inom statsförvaltningen (481/2003). Kunskaperna kan även visas genom sådana studier som anges i nämnda förordning.

3 Åbo Akademis språknämnd

3.1 Språknämndens uppdrag och sammansättning

Åbo Akademi har en språknämnd som avses i universitetslagen.

Språknämnden har till uppgift att

- 1) anordna prov för visande av sådana kunskaper i svenska som avses i den här instruktionen
- 2) utföra övriga uppgifter som ges språknämnden.

Språknämnden utfärdar intyg över konstaterad kunskap i svenska.

Rektor utser språknämndens ordförande och två vice ordförande, varav en ska ha forskarstudier i svenska och de andra vara sakkunniga i svenska språket och ha avlagt studier i språket på minst magisternivå och ha praktisk förtrogenhet av arbete som språkexpert. Både Åbo Akademi i Åbo och Åbo Akademi i Vasa bör vara företrädare. Därtill utser rektor en medlem och en suppleant för varje enhet som ger undervisning.

Medlemmarna utses för tre år i sänder. Språknämndens medlemmar ska vara lärare vid Åbo Akademi och ha utmärkta kunskaper i svenska.

Rektor förordnar en befattningshavare vid Åbo Akademi till sekreterare för språknämnden.

3.2 Åbo Akademis prov för visande av kunskaper i svenska

Åbo Akademis prov för visande av kunskaper i svenska omfattar delmoment som skriftlig och muntlig framställning enligt språknämndens anvisning.

4 Övriga bestämmelser

4.1 Ikraftträdande

Den här instruktionen träder i kraft 1.10.2026 och gäller för rekryteringar som inleds efter detta datum och ersätter Instruktion om de kunskaper i svenska och finska som krävs av lärare vid Åbo Akademi (godkänd av styrelsen 25.2.2010) och Instruktion om de kunskaper i svenska som krävs av administrativ och teknisk personal vid Åbo Akademi (godkänd av rektor 7.12.2011).